

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

7. Aliqua loca sacrae Scripturae afferuntur, in quibus adorationem Pontificiam indicatam fuisse demonstratur. Ex part. 11 .tr. addit. 1. res. etiam 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Petrus Cluniacensis *l. 4. ep. 24.* Acta S. Lutgardis *lib. 2.* cum de morte Innocent. I I. Michaël Palcologus *epist. ad Greg. X.*

4. Vnde eadem proportione modò Rom. Ciuitas per Pontificem dici potest Mater communis, aut patria communis, quo olim nomine dictam ratione imperij politici constat ex multis Symmachi locis, quæ Iurelus notauit ad *lib. 5. epist. 74.* Vnam esse conditarum gentium in toto orbe patriam, dixit Plin. *l. 3. cap. 5.* Totius orbis ciuitatem vnicam vocat Sidonius *l. 8. ep. 6.* Negatque Cassiodorus eam vlli posse dici alienam. Quia scilicet communis erat omnium patria, humanumque genus communi nomine fouit matris, non Domine ritu, vt Claudianus cecinit *libro 3. de laud. Sicilie.* Ad eum ergo modum proportionaliter, nunc Romana Vibs per Pontificem communis patria, & ipse Pontifex communis Pater merito denominatur. Et idèd hoc speciali elogio D. Augustinus *epist. 162.* vocauit Melchiadem Papam patrem Christianæ plebis.

5. Itaque ex his suppositis optimè infert pius, & eruditus Andreas Saulay *cap. 4.* Quid mirum, si ad Sedis Apostolicæ Pontificem accedentes Christiani eius ad pedes aduoluantur, colque præ filiali reuerentia colant, amplexentur, osculentur: maxime cum eius vices teneat, qui suo loco Petrum inter homines esse voluit, cum suas ei iussit pascere oves, sic enim ait Ambrosius in vltimum Lucæ: Ipsum sui erga eas amoris Vicarium constituit, cui etiam cum dederit clauis Regni Cælorum, animas ligandi & absoluendi Pontificium tradiderit: iure meritoque omnes, qui se peccatorum norunt nexibus obstrictos, caput inclinant, genua flexunt, sacris affunduntur vestigiis, eaque deuotis lambunt osculis, veniam vt quàm supplices petunt, ab ipso cælesti dispensatore valeant promereri. Ita ille.

6. Quòd adèd humaniter hoc patris officium Pontifices Romani tanquam patres communes erga fideles eorum filios exercent, vt occasione Iubilei anni Sancti, Ioseph Stephanus *vbi supra cap. 11. in fin.* ita testetur: Vidi vno die Gregor. XIII. Pontificem Maximum decem millia hominum ad pedum oscula benignissime admisisse, tanta animi lenitate, vt ab omnibus præ gaudio vim maximam lactymarum exaceret. Hæc Stephanus.

RESOL. VII.

Aliqua loca Sacra Scriptura afferuntur in quibus adorationem Pontificiam indicatam fuisse demonstratur? Ex part. 11. tractat. addit. 1. Resolut. etiam 7.

§. 1. **N**on solum, vt visum est, adoratio Pontificia nititur consuetudine, & rationibus, sed etiam testimonio sacrorum oraculorum, & in primis nobilis est locus ille Isaia: Propheta *cap. 49. v. 25.* sic enim ait: Et erunt Reges nutritij sui, & Reginae nutrices suæ, vultu in terram demisso adorabunt te, & puluerem pedum tuorum lingent. Et scies, quia ego Dominus, super quo non confundentur qui expectant eum: quæ verba explanans Corn. à Lapide doctus Scholiastes sacra Scriptura ita asserit: In verbo *lingent*, est hyperbole, & auerxis, significans summam demissionem, & venerationem. Lingent ergo, idest osculabuntur, tum vt supplices, tum vt à te videri, sic *Psal. 71.* dicitur, etiam

illo procident Æthiopes, & inimici eius tetram lingent. Ita videmus Reges osculari pedes Ecclesiæ in Pontifice, qui Ecclesiæ est caput. Ne ergo fremant ad hoc osculum hæretici, cum Isaia idipsum hic prædixerit, de eoque tam Regibus, quàm Ecclesiæ sic congratulatus. Sicut enim qui Vicetegem valde colit, & honorat, Regem ipsum valde colit, & honorat: Sic qui Pontificem colit, Christum colit, qui Pontificatum, quasi sui Vicarium, summumque in Ecclesia Magistratum instituit. Ex aduerso qui Pontificem spernit, Christum, & Christique ordinationem spernit: ipse enim dixit: Qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit. Prædicit gloriam Ecclesiæ, quam habitura erat sub Constantino, & deinceps; Nam ante eum fuit in continua persecutione. Vnde mirum non est hunc honorem non habuisse, nec admisisse S. Petrum, Paulum, aliosque Apostolos, vt perperam obiecat Caluinus. Hucusque Corn. à Lapide.

2. Est etiam alter locus eiusdem Prophetae Isaia: *cap. 60. v. 14.* Et venient ad te curi filij eorum, qui humiliauerunt, & adorabunt vestigia pedum tuorum: quæ verba verificata esse in B. Siluestro Pontifice Otho Frisingensis, *l. 4.* in prologo testatus est his verbis, Vt cognoscamus non fortuitis casibus, sed Dei profundissimis, ac iustissimis iudiciis id factum, vide pridie latitantem, ad quemlibet infimæ conditionis virum, fugientem, in breui tantæ auctoritatis fieri, vt Regibus imperet; de Regibus iudicet. Vide tantæ à saculo venerationis haberi, vt veniant curi, vestigiaque pedum eius in folio sedentis adorent orbis domini. Ita Otho, cui adde magis genericè loquentem Corn. à Lapide, qui expendens supradictum locum Isaia: sic asserit, patet hoc impleri in Rom. Pontifice, qui est caput Ecclesiæ. Frustra ergo indignantur hæretici ad oscula pedum Papæ, cum ea prædixerit, & promiserit Isaia. Ita Reges Visigothorum, Francorum, Anglorum, Normannorum, Longobardorum, Germanorum, & aliarum gentium, qui sæpius vexarunt Ecclesiam, & Pontificem, Romam venerunt, vt ibi adorarent vestigia pedum eius, qui se seruum seruorum Dei vocat, cumque sit caput, pedum sibi nomen assumpsit, humillimum scilicet seruum se professus. Hæc Cornelius.

3. Et tandem alium locum sacra Scriptura pro adoratione Pontificia adducit eruditus Io. Lorinus, nempe verba *Psal. 59. v. 10.* In Idumæam extentendam calcamentum meum, vbi sic ait: Nec ineptè calcamenti extensio in Idumæam denotare possit supplicem exosculationem pedum Christi, & Uicarij eius Summi Pontif. Ita ille, qui etiam in Acta Apost. *cap. 10. v. 25.* sic asserit, Petrum in quolibet Rom. Pontifice agnoscentes; immò & Christum ipsum, cuius vices in terris gerit, ad illius pedes exosculandos proni aduoluitur: & merito vsurpamus illud de ipso, quod est in Deuteronomio *In dextera illius ignea lex; dilexit populos: omnes Sancti in manu illius sunt; & qui appropinquant pedibus eius, accipient de doctrina illius.*

4. Et hoc ante Lorinum inuenio obseruatum à Iosepho Stephano *vbi sup. cap. 10.* sic asserente: Cum Romanus Pontifex omnes homines Christi auctoritate perfunctus, legem Dei vt Magister, & Legislator edoceat; controuersiasque omnes vt Iudex dissoluat, status excellentia omnibus præsit; In fide, & Religione aberrantes fratres instituat, atque confirmet: meritò ad eius pedes exosculandos accedimus, vt religionis, & fidei disciplina

disciplina imbuamur. Quod ea *Deuteronomio cap. 33.* fati liquido constare arbitror. In dextera eius ignea lex, dilexit populos, omnes Sancti in manu illius sunt, & qui appropinquat pedibus eius accipit de doctrina illius. Lex ignea Euangelium dicitur, quod cum Dominus enulgaret, magnum pietatis incendium excitatum est, nulla Imperatorum improbitate restinctum. Ardens quoque charitatis lumen effulsit, quod in hanc Urbem, eiusque Pastorem omnium ora, animosque conuertit, cum ab eo sit Christianæ Religionis exordium, pietatis fundamentum, & tandem fides per vniuersum orbem. Vbi subiectum nunciatur, Quamobrem meritis ad Pontificis nostri pedes prouoluimur, non tam vt hoc humili pietatis voto, eius summam dignitatem, atque excellentiam indicemus, quam quod etiam dum eius pedibus obuoluimur, certissimis fidei, & religionis instrumentis imbuamur. Hæc Stephanus.

Nec deseram hic adnorare, Andream de Saussay *loc. citat. cap. 4.* illa verba Ioannis *Apocal. 3.* Ecce dabo illos, vt veniant, & adorent ante pedes tuos, & scient, quia ego dilexi te: de adoratione Pontificia explicare.

RESOL. VIII.

An licitum sit præter genuflexionem, & pedum osculationem adorare Pontificem pectoris tunsio? Ex part. 11. tract. addit. 1. Ref. etiam 8.

§. 1. **C**vin quidam Conciliis meus ex nostra Religione, vit satis pius prima vice vidisset Summum Pontificem super humeros gestari cum Thiarâ in capite, tanta deuotione, & reuerentia erga illum affectus fuit, vt cœperit iteratis vicibus pectus suam obtundere. Tunc dubitavi, an ex condito sic adorare Pontificem esset licitum, & in rigore, ac speculatiuè loquendo, adhæsi sententiæ affirmatiuæ, Nam, vt obseruat Raphael de la Torre in 2. 2. *D. Thomæ q. 84. art. 2. disp. 5. num. 1.* & alij, ex placito, & intentione signa adorationis pendent, & certum eorum numerum designare impossibile esset, tamen ipse aliqua signa externa particularia adducit, & inter illa tunsionem pectoris apponit, *vbi sup. num. 27.* Fuit itaque pectoris tunsio caeremonia Iudæorum, vt constat *Luca 18.* de Publicano percutiente pectus suam, & dicente: Deus propitius esto mihi peccatori: & *Luca 23.* Aliqui, qui altiterunt crucifixioni in die Parasceues, reuertebantur percutientes pectora sua. Et exemplo Publicani à Christo laudati, postea Christiani hoc ritu in suis precatationibus vsi sunt, cuius meminit *Turtull. lib. 7. aduersus Marcionem cap. 18.* Cyprianus in oratione Dominica de Publicano, inquit, percutiebat pectus, & peccata intus inclusa, quasi ea excluditur, Greg. Nazianz. *orat. 15. in plagam grandinis:* & D. Hieronymus in *vita Hilariis* ait: Pectus pugnis percutiebant, quasi cogitationes eadè manus posse excludere, & idem Hieronymus grandi silice solebat ferire pectus. D. Augustinus *enarrat. 2. in Psalm. 31. & super Psalm. 146.* Tu dirige cor tuum non potes; tu frange, ille dirigit; quomodo tamen franges? quomodo tamen conteres? confitendo, puniendo peccata tua: quid aliud significat pectorum tunsio, nisi forrè putamus ossa nostra peccasse aliquid cœdimus, & tundimus pectus? sed significamus nos cor conterere, vt à Domino dirigatur. Maximus Taurinensis *Episcopus hom. 13. de Tom. I X.*

Quadragesima: Rectè contundes manibus pectus: si omnem inde furorem malignæ voluntatis excusseris. Nicolaus Primus in *responsis ad consulta Bulgarorum cap. 44.* Hinc etiam pectus percutimus, signantes videlicet, quod nequiter egimus displicere nobis, ac idèd antequam Deus feriat, id nos in nobis ipsis ferire, & antequam ultio extrema veniat. Ita Torre.

2. Cum ergo pectoris tunsio (vt Raphael de la Torre ex *superius* dictis asserit) sit modus adorationis externus, non video cur aliquis adorando Pontificem genuflexione, & pedum osculatione, non possit etiam adhibere tunsionem pectoris, est enim signum agnoscentis peccata, ac petentis eorum remissionem, quæ quidem à nemine magis, quàm à Summo Pontifice petenda videtur, cui Christus in persona Petri dixit: Quemcumque solueris super terram, erit solutus & in Cœlis.

Verùm quia hic modus adorandi Pontificem non est in vsu, & forrtan admirationem astantibus induceret, idèd ab illa videtur abstinendum.

RESOL. IX.

Probatur adorationem non solum osculatione pedum, Pontificibus præberi, sed etiam inclinatione capitis, quando eorum nomina in orationibus publicis audiuntur. Ex part. 11. tract. addit. 1. Resolut. etiam 9.

§. 1. **I**nclinationem, & apertionem capitis esse actum externum obseruantia, & adorationis siue politice, siue sacre tradit Lessius *de inst. lib. 2. capite 37. dub. 1. numero 5.* Ioannes Wigert *tract. 8. cap. 3. dub. 1. num. 3.* & Adamus Tannerus *tom. 3. disputat. 5. quasi. 2. dub. 1. num. 13.* vbi sic ait: Scriptura in pluribus locis indicat adorationem, quandoque sine procumbentis gestu sola genuum, aut capitis inflexione, etiam à stantibus fuisse præctam; *Genes. 24. v. 26.* Seruus Abrahæ inclinavit se, & adorauit Dominum. *Genes. 33.* Ancillæ Iacob; & filij earum incuruati sunt. Accessit quoque Lia cum pueris suis, & eum similiter adorassent, extremi Ioseph, & Rachel adorauerunt. *Genes. 37. v. 7.* Putabam nos ligare manipulos in agro, & quasi consurgere manipulum meum, & stare, vestrosque manipulos circumstantes adorare manipulum meum. *Exod. 12. vers. 27.* Incuruatus populus adorauit; 3. *Reg. 1. v. 16.* Inclinavit se Bethsabee, & adorauit Regem.

2. Et hunc adorationis modum refert etiam D. Thomas in 2. 2. *quæstione 84. art. 2. ad 2.* eundemque tradit Benedictus Pererius in *Genesim capite 33. numero 2.* addens etiam istum, qui ad præcedentem reuocari potest, & fiebat per incuruationem corporis, inclinando scilicet caput cum modica corporis demissione. Et vtrique adstipulatur præsens inter homines consuetudo. Et idèd in *Concilio Moguntino §. 2.* & refert Vasquez in 3. *part. tom. 1. disp. 8. capite 10. numero 127.* sic habetur: Et codicem oculis perlustrans, cum quis ad venerabile, & tremendum nomen Iesu deuenerit, caput aperit, inclinatur. Et tandem hunc modum adorandi etiam apud veteres extrinsece obseruo in Alexandro ab Alexandro *l. 2. c. 19.* vbi sic ait: Apud exteros verò Cyro Persarum Regi adorandi cultum primùm delatum comperimus, cui proximùm

E e 2 Diis